

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
havonta megjelenő kiadványa

VII. évfolyam 73. szám 2003. március

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék,,,”
(Vörösmarty Mihály)

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor
- hívottan és hívatlanul - mindenkit szeretettel vár a
Budapest, V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe

Lapunk az interneten: www.magyar-orm.axelero.hu honlapon.
Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@axelero.hu
Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@mail.datanet.hu

Gondolatok az örmény liturgia nyomán

2003 március

„Csodálatos hatalmaddal kifejezhetetlen módon teremtetted Ádámot az Úr képmására, és bámulatos dicsőséggel öltöztetted fel őt a paradicsomkertben, a gyönyörűség helyén.”

Az Úr nem csak Ádámot és leszármazottait, minket, embereket „öltöztetett fel”, hanem teremtésének művét, az egész természetet. E hónapban kezdődik a megújulás, jön a tavasz. Minden szépségével, harmonikusságával visszatükrözi Istent. Az örmény ősök nagyon jól meg tudták választani azt a tájat, amelyben felépítették templomaikat. S itt egy párhuzam: az ember is templom, Szent Pál szerint a Szentlélek temploma. De hadd idézzek egy néhány éve balesetben elhunyt, 15 éves fiútól: „Tudom, hogy van Isten, mert minden olyan szép!”

Dr. Sasvári László

Helyesbítés

Minden Olvasónktól elnézést kérünk a februári számban előfordult hibákért, elsősorban azért, mert a címlapon tévesen szerepelt a lapszám meghatározása. Valójában előző számunk (tehát a 2003. februári) a VII. évfolyam 72-ik száma volt.

Összefogás = közös győzelem **Fővárosi és Országos örmény kisebbségi választás** 2003 február

Megállapodás

amely létrejött egyrészt az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület (EÖGYKE), mint jelölő szervezet (a hozzá csatlakozó függetlenekkel egyetemben), valamint az ún. „Függetlenek” csoportja között. (Ebbe a csoportba tartoznak, akik a Függetlenek oldaláról aláírják a Megállapodást: Diaszpóra Egyesület, Kilikia Egyesület és a hozzájuk csatlakozó függetlenek.)

A megállapodás három fő részből áll:

- alapkérdések
- választási megállapodás

- garanciális és működési kérdések.

1. Alapkérdések

1.1 A Megállapodás célja, hogy a fenti két csoport felváltsa az eddigi (törvénytelenül működő) országos vezetést. A Megállapodás aláírói szeretnék elérni, hogy a Magyarországon élő örmény kisebbségek egységben és egyetértésben működjenek, és ezt képviseljék mind belföldön, mind külföldön.

1.2 Név szerint az alábbiakat nem kívánjuk sem megválasztani, sem jelölni a mostani 4 éves ciklusban semmilyen tisztségre:

- Avanesian Alex és családtagjai
- Badalján Eduard és családja
- Moldován Kristóf
- Nazarian Hamlet és családja.

1.3 Dr. Issekutz Sarolta elvállalja az országos elektorgyűlés levezető elnöki tisztségét a megállapodásban foglaltak biztosítására.

1.4 Az Erdélyből származó örmények is örmények, a nyelvismeret hiánya nem kizáró ok. A más időben és más módon betelepült örmények teljes jogú örmények, függetlenül a nyelvismeretüktől.

1.5 Az örmény önkormányzatok működésének hivatalos nyelve a magyar.

1.6 Az egyház ügye társadalmi és nem kötelező önkormányzati kérdés, ezért az OÖÖ egyházi ügyekben - kivéve az egyház anyagi támogatását - határozatot nem hozhat.

1.7 Mindenki nyilatkozhat (saját személyében) az örménységgel kapcsolatos kérdésekről, de a Megállapodás szellemével ellentétes nyilatkozatot nem tehet.

1.8 Külföldi képviselet a képviselők kompetenciája alapján történik.

2. Választási megállapodás

2.1 A két fél együttes jelöltje az elnöki posztra: id. Aján Gergő

2.2 A két fél által együttesen javasolt elnökhelyettesek, akik együtt látják el az OÖÖ elnökhelyettesi tisztségét:

- Szárkiszján Ádám
- Szongoth Gábor

2.3 A javasolt testületi létszám: 19 fő.

2.4 Az OÖÖ testületi tagok száma 11:8 EÖGYKE-Függetlenek, ez 57:43 %-os arány.

2.5 A fővárosi testület javasolt aránya 8:1(EÖGYKE-Függetlenek).

2.6 Javasolt bizottságok

- Költségvetési, Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
- Kulturális és Média Bizottság - Oktatási Bizottság
- Külügyi Bizottság
- Jogi és Etikai Bizottság

(A továbbiakban a Megállapodás 2.7 és 2.8 pontja a megválasztandó személyek nevét tartalmazza. A már megválasztott országos és fővárosi testület névsorát a következő oldalakon közöljük.)

3. Garanciális és működési kérdések

3.1 Mindkét fél vállalja, hogy tagjai megjelennek mind a fővárosi, mind az országos választáson és a Megállapodás szerint szavaznak.

3.2 Az aláírók vállalják, hogy a testület alakuló ülésén megszavazzák az SzMSz-be a következő garanciális pontokat:

- bármelyik tag megválasztható bármelyik tisztségre (nyelvismerettől függetlenül)
- taggyűlés csak 60 %-os jelenlét mellett határozatképes
- az alábbi sarkalatos kérdésekben a taggyűlés csak minősített többséggel határozhat (minősített többség: az érvényes testületi létszám 66 %-a)

- (a) szervezeti és működési szabályzat elfogadása és módosítása
 - (b) az Önkormányzat költségvetésének elfogadása és felhasználási rendjének megállapítása, minden ezzel kapcsolatos döntés meghozatala, zárszámadás és vagyonleltár elfogadása
 - (c) egyéb, az állam által az önkormányzat rendelkezésére bocsátott források felhasználásáról, tervezéséről szóló döntések meghozatala
 - (d) az Önkormányzati törzsvagyon meghatározása
 - (e) az Önkormányzat vagyona feletti tulajdonosi jogok gyakorlása
 - (f) az Önkormányzat használatába adott vagyon kezelése
 - (g) az elnök megválasztása
 - (h) az örmény kisebbség országos nemzeti ünnepeinek meghatározása
 - (i) bizottságok megválasztása és visszahívása
 - (j) Önkormányzati gazdasági társaság vagy alapítvány alapításáról vagy már működő gazdasági társaságban részesedés szerzéséről szóló döntés meghozatala, más alapítványhoz való csatlakozásról szóló döntés meghozatala
 - (k) Önkormányzati társulás létrehozásáról szóló döntés meghozatala
 - (l) érdekképviseleti szervhez való csatlakozási és külföldi önkormányzattal való együttműködési megállapodás aláírásáról szóló döntés meghozatala
 - (m) Önkormányzati intézmények alapításáról szóló döntések meghozatala, azok szervezeti és működési szabályzatáról, fenntartásáról, működtetésükről szóló döntés meghozatala
 - (n) az Önkormányzat jelképeinek (pecsét, címer) meghatározása, kitüntetések és elismerő címek meghatározása és használatuk szabályozása
 - (o) országos hatáskörű közép- és felsőfokú oktatási intézmények létrehozatala és fenntartása
 - (p) bizottságok és az elnök félévenkénti beszámoltatása és az erről szóló határozat meghozatala
 - (q) ösztöndíjak alapításának és pályázati kiírásoknak elhatározása
 - (r) külső szervezetekbe tisztségviselő delegálása és visszahívása
 - (s) média (TV, rádió, sajtó stb.) ügyekben.
- 3.3 Az elektorgyűlésen megválasztott OÖÖ tagok azonnal megalakítják az OÖÖ-t, a Megállapodás szerinti vezetőkkel, tagokkal és elfogadják az SzMSz módosítást. Mindez a mandátum-átadás pillanatában automatikusan hatályba lép.
- 3.4 A szükséges működési kiadások (székház, iroda működtetés, személyi kifizetések, beruházások stb.) után fennmaradó pénzeszközöket hosszútávon 50:50 % (EÖGYKE-Függetlenek) arányban használják fel kulturális és kapcsolattartási célokra.
- 3.5 A Testületből bármilyen okból kieső tagok pótlását az eredeti arányszám megőrzésével kell megoldani. A feltöltés biztosítására az Országos Pótlista szolgál, amelyet a 2003. február 16-i elektorgyűlés határoz meg.
- 3.6 Az OÖÖ lapja az ARARÁT. Az ARARÁT-ban és egyéb médiumokban a megállapodó felek a közös megjelenést biztosítják.

Záradék

A megállapodás akkor lép érvénybe, ha azt mindkét fél alábbi képviselői aláírják. Az aláírás végső határideje 2003. február 9.

Az EÖGYKE aláírói:

- az EÖGYKE vezetősége részéről (dr. Issekutz S., Fancsali J., Zakariás A., Borszéki B., Szongoth G.)
- minden tagjelölt.

Az EÖGYKE kijelenti, hogy attól függetlenül, hogy technikai okokból nem minden elektora tudja aláírni a Megállapodást, betartását minden elektorától és tagjától elvárja.

A Függetlenek aláírói:

- tárgyaló felek (Szárkiszján Á., Akopjan N., Krajcsir P, Dzsotjan G., Diramerján V)

- minden tagjelölt

A Függetlenek fenti képviselői kijelentik, hogy a Megállapodás betartását minden csatlakozó tagjuktól elvárják. A független oldalhoz csatlakozók névsora a Megállapodás részét képezi.

Az Országos Örmény Önkormányzat tagjai

2003 február 16-án megtartott elektori gyűlés által megválasztott Országos Örmény Önkormányzat tagjai (abc sorrend szerint, a név után a jelölő szervezet Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület: EÖGYKE, Kilikia Kulturális Egyesület: KKE, Arménia Népe Kulturális Egyesület: ANKE - végül az illető személyre leadott szavazatok száma).

Agekjan Ajasztan	független	94
id. Aján Gergely	EÖGYKE	95
Akopjan Nikogosz	független	95
Balabanian Hartioun Mihran	független	96
Csiky Zoltán	EÖGYKE	95
Diramerján Viktor	független	93
Dr. Dzsotján Gagik	független	96
Fancsali Gábor János	független	96
Dr. Forgács Barnabás	EÖGYKE	95
Katarján Knar Aszaturovna	ANKE*	93
Dr. Kiss Margit	EÖGYKE	95
Kövér István	független	96
Lányi Zsolt	EÖGYKE	92
Dr. Serkisian Szeván	KKE	96
Dr. Szabó Árpád Ferenc	független	94
Szárkiszján Ádám	független	95
Szongoth Gábor	EÖGYKE	96
Dr. Tóth Rózsa	EÖGYKE	95
Zakariás Antal Dirán	EÖGYKE	96

Közvetlenül az elektorok választógyűlése után megtartott első ülésén az Országos Örmény Önkormányzat egyhangúlag döntést hozott arról, hogy az előző választási ciklus idején érvényben lévő Szervezeti és Működési Szabályzatot hatályon kívül helyezi és újat dolgoz ki helyette. Az új Országos Örmény Önkormányzat képviselői ott helyben, a Duna Palotában egyhangúlag elnökké választották a siófoki id. Aján Gergely urat, a két alelnöki posztra pedig Szárkiszján Ádámot és Szongoth Gábort.

* Katarján Knar Aszaturovna asszony eredetileg független jelöltként indult; valamely adminisztrációs közbelépés folytán a Választási Bizottság az Arménia Népe Kulturális Egyesület jelöltjeként regisztrálta - miután pedig az OVB honlapján a neve mellett ez a meghatározás szerepel, ezért így kell feltüntetnünk.

Egy kis statisztika

A 2002-es önkormányzati választásokon az egész országban a következő szavazatmennyiség jutott egy-egy kisebbségre (az első szám a jelölő szervezetek jelöltjeire leadott szavazatmennyiség, a második a független jelöltekre vonatkozik, a harmadik pedig a kettő összege - a sorrend a szavazatok száma szerinti):

cigány	786 619	875 714	1662 333
Német	309 092	800 043	1 109135
szlovák	15 990	194 731	210 721
horvát	10 226	144 892	155118
lengyel	39 029	86 767	125 796
görög	26 084	82 964	109 048
örmény	77 888	18 969	96 857
szerb	1 651	54185	55 836
román	13 875	33 823	47 698
bolgár	14 060	27 390	41450
ruszin	6 562	19 586	26148
ukrán	9 056	3 083	12139

A magyarországi örménység hetedik helye azt jelenti, hogy - bár távolról sem vagyunk annyian, mint a népes kisebbségek, például a cigány, vagy a német, a magyar választópolgárok közül igen sokan tartották fontosnak, hogy az örménységre szavazzanak. Az összes megszerzett örmény képviselői mandátum száma 150. Ha tehát elosztjuk a ránk leadott összes szavazat számát, kiderül, hogy egy örmény kisebbségi jelöltre országos átlagban 659-en adták a voksukat. Ha az átlagosan leadott szavazatszám szerint sorrendet állítunk fel, a 13 nemzetiség közül a harmadik helyet foglaljuk el. (Összehasonlításképpen: az egy mandátumra eső szavazatok sorrendjében első helyen a németiség megválasztott képviselői állnak - 834 szavazat átlagosan - második hely a görögöket illeti - 736 szavazati átlaggal - a negyedik hely pedig a lengyelségé, náluk 599 szavazat jutott átlagosan egy mandátumra).

Február 11-én a fővárosi örmény elektorok gyűlésén megválasztották a Fővárosi Örmény Kisebbségi Önkormányzatot:

A megválasztott képviselők (abc sorrendben): Csikszentgyörgyi Ficzus Margit, Füleki Balázs, Gosztonyi Mária, Heim Pál, Dr. Issekutz Sarolta, Kátainé Szilvay Ingrid, Keve Mária Anna, Szárkiszján Ádámné, Wertán Zsoltné

A Fővárosi Örmény Kisebbségi Önkormányzat azóta megtartott alakuló ülésén elnökké Dr. Issekutz Saroltát, alelnökké Heim Pált választotta meg.

Klubest

A Fővárosi Örmény Klub estjére, február 20-ára ismét dugig megtelt a Magyarok Házában a Bartók-terem. Szívesen mondhatnánk úgy, hogy örömnep volt az előzőleg lezajlott fővárosi és országos elektorgyűlések eredményének ismeretében, de ez az ügy túlságosan leegyszerűsítése volna.

A klubesten hálistennek jónéhány „új” arc is megjelent. Azért tesszük idézőjelbe, hogy új, mert hiszen mindannyiunk által többnyire ismert, sőt, jól ismert emberekről van szó, akik azonban eddig csak elvétve látogatták a klubot.

És ennek őszintén örülni lehet, örülni kell! Ugyanis az ismerősök a más, az EÖGYKE-n kívüli örmény civil szervezetek tagjai, szimpatizánsai voltak. És végre, végre, végre! Eljöttek, hogy együtt hallgassuk-nézzük végig Szabó László fotóművész vetítettképes előadását, amelynek a címe: *Egy örmény menedék - Libanon*.

Mielőtt azonban erre sor került, a klub háziasszonya, dr. Issekutz Sarolta ismertette a jelenlévőkkel a történeteket: hogy békés megállapodásnak köszönhetően létrejött a Fővárosi Örmény Kisebbségi Önkormányzat törvény szerint kilenctagú, valamint az Országos Örmény

Önkormányzat tizenkilenc tagú testülete. (Minderről lásd lapunk további anyagait is.)
Az elnök asszony szavait nagy taps köszöntötte.

Issekutz Sarolta szavaiból megtudtuk azt is, milyen két, igen fontos határozatot fogadott el úgy a fővárosi, mint az országos elektori gyűlés, egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül:

„Az Erdélyből származó örmények is örmények, a nyelvismeret hiánya nem kizáró ok. A más időben és más módon betelepült örmények teljes jogú örmények, függetlenül a nyelvismeretüktől.”

„Az örmény önkormányzatok működésének hivatalos nyelve a magyar.”

Ezután következett Dávid Csaba felszólalása (ennek szövegét közöljük).

Végül Libanon...

Szabó László úgy tud beszélni arról, amit lefotózott, hogy az embernek néha szinte az az érzése, nem álló fotókat, de mozgóképet lát. Az elbeszélésben ott rejlik a személyes élmény, az épületet, tájat, utcaképet átlengő hangulat. Szabó László jó szemmel fényképez, és jó szemmel válogat, hiszen sokkalta több képkocka közül hozott el és mutatott be annyit, hogy az kibírható hosszúságú legyen és idővel ne csökkenjen a fáradó ember érdeklődése. Nem is csökkent! Feszült figyelemmel hallgattuk végig mindannyian a kísérő szöveget, néztük a képeket, amelyeken libanoni örmények, örmény templomok (és más vallású, keresztény és muzulmán templomok), különleges tájak s a Csontváry-képekről nekünk, magyarországiaknak oly ismerős cédrusok látszottak. Az előadás után még jónéhány kérdést kapott az előadó, aki feleségével (s egyúttal áldozatkész útitársával) érkezett a klubestire.

A kisimuló arcok

2003. február 16-án, vasárnap, úgy délután fél hat felé már kisimult arcú embereket lehetett látni a Duna-palotában. De az elején kezdem, dióhéjban felidézek néhány korábbi mozzanatot.

Évek óta hallgattuk a sziréndalt, amely mindig az önkormányzati választások közeledtén erősödött: „aki nem tud örményül, az nem örmény”; „Magyarországon egy hiteles örmény szervezet van, az Arménia Népe”; „betolakodtak az idegenek”. Nem csak mi hallottuk - az egész magyar társadalom hallgatta.

Közben újra és újra tapasztaltuk, hogy az, aki a lehangosabban kiabál nyelvügyben, választások előtt aggály nélkül hivatkozik két aradi vértanúra, mint örmény elődre.

Két nappal az őszi választások előtt a sajtóban megjelent egy levél, (volt, illetőleg jelenlegi képviselőtársaink írták alá, egyikük sem EÖGYKE-közeli), amelyből kiderült, hogy az „egyetlen hiteles” Arménia Népe tömegével állított jelölteket, akik a nyelvet ugyan nem tudják, de a különféle örmény szervezetek előtt is ismeretlenek, semmilyen módon sem köthetők az örménységhez.

Egyre sötétebb árnyak vetültek az örmény névre.

Az aggodás nem csak az EÖGYKE köreiben érződött; rágódtak mások is, örmény anyanyelvűek, akik első- vagy második nemzedékként itt születtek, vagy az elmúlt évtizedekben kerültek Magyarországra.

Valaki éveken át nagy sikerrel igyekezett elválasztó vonalat húzni az úgymond „igazi örmények” és a „hamisak” közé. (Az Arménia Népe előbb említett, még távoli származásukban sem örmény jelöltjei révén azonban felmerült a kérdés: talán egyetlen személy dönti el, ki is „igazi” és ki nem az?) Egyvalami bizonyos: az uralkodó „főörmény” folyvást igyekezett leváltani saját kisebbségét.

Ezt a porhintést ideig-óráig segítette egy olyan tény, olyan jelenség, amely igazán érthető, emberi léptékű: aki néhány évtizede él itt, bármennyire beilleszkedett is, jobban vonzódik azokhoz, akik ugyancsak beszélnek az örményt. (Aki élt külföldön, tudja, hogy ha mégoly

kiválóan tud is új hazája nyelvén, bizony, szívesen vált szót anyanyelven, bizony örömmel veszi, ha más, beköltöző sorstársaival találkozhat.) Az, aki folyvást le akarta váltani saját kisebbségét, ezt a normális, természetes, emberi kötődést használta ki: megpróbálta elhíttetni például az örményországi születésű örménnyel, hogy az elmagyarosodott örmény származásúak vést hoznak reá.

Aztán egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy létezik ugyan elválasztó vonal, de nem ott, ahol hirdették.

Akadnak születési helytől és nyelvismerettől független kérdések, mint például az, hogy valaki lelkiismeretesen kezeli-e a rábízott pénzt? Valóban nemzetisége javára fordítja-e azt, amit a törvény szerint minden magyar adófizető pénzéből rábíztak?

Első helyen említettem a pénzt, de említhetnék más, legalább ugyanennyire lényeges dolgokat. Például: a magyar anyanyelvű EÖGYKE-tagok, szimpatizánsok szeretnék többet megtudni az elmúlt 90 év során érkezett testvéreik kultúrájáról. Hiszem, hogy az örmény anyanyelvűek (vagy a már itt született, teljesen kétnyelvűek) is jól érezhetik magukat olyan magyarok között, akik nem beszélnek egykori nyelvüket, de évszázadok óta büszkén őrzik örmény származásuk tudatát.

Lépjünk tovább: kiderült, hogy nyelvtől függetlenül a többség számára vállalhatatlan egy kis csoport folytonos, egyoldalú acsarkodása, hogy vállalhatatlanok az egyre zavarosabb ügyek.

Egy vezér elérte azt, hogy mi, évszázadok óta itt élő örménymagyarok kevéssé, korlátozottan tudtunk szót érteni nemrég jött testvéreinkkel - és elérte azt, hogy e testvéreink gyanakodva nézzenek ránk. Ezt az időszakot a magyarországi örménység történetében ilyen címmel fogják feljegyezni: „Székházvesztéstől egyházalapításig”.

Van ennek egy másik, örményellenes, antihumánus következménye is: az évszázadok óta itt élő magyarörményeket megfosztja mindattól, amire múltjukban büszkék lehetnek, az elmúlt évtizedekben érkezett örményeket pedig megfosztja attól, hogy örménységüket, nyelvüket megőrizve otthon érezhessék magukat egy olyan országban, ahol az örmény név ragyog, jó hangzása van.

Végül „nyelvtudók” és „nem tudók” kulturális különbözőségeik ellenére egyaránt megelégteltek, hogy a magyar közvélemény most egyet tud rólunk: az örmények csak torzsalkodnak!

A felismerés lassacskán érett be. De beérett.

A jól felismert, valódi választóvonal érvényesüléséhez bizony tárgyalni, kompromisszumot kötni és közeledni kellett. Elismerés és köszönet jár azoknak, akik sok időt és energiát áldoztak erre a célra. Hiszen ki kellett másznunk egy csapdából.

És most következze a célvágta!

A 2002. október 20-i kisebbségi önkormányzati választások következtében az EÖGYKE jelöltjei, valamint vele szimpatizáns független magyarörmény jelöltek igen szép számban jutottak képviselői mandátumhoz. Ugyancsak sikeres volt egy tucatszámú, 1998-ban még az Arménia Népe jelöltjeként, ám 2002-ben függetlenként induló örmény anyanyelvű jelölt is. A választások eredményének ismeretében ez utóbbiak tárgyalásokat kezdeményeztek. Végeredményül az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, a Diaszpóra Egyesület és a Kilikia Egyesület, valamint több független elektor összefogott és kidolgozott egy megállapodást.

Már a február 11-re összehívott fővárosi elektori gyűlés is a megkötött koalíció jegyében zajlott.

Nyugodt hangulatú, kultúralt és hatékony volt. Senki nem esett a másik torkának, senki nem hazaárulózta le a másikat. Nem véletlen, hogy a tévé-csatornák soványan képviseltették magukat, hiszen nem lógott botrányszag a levegőben...

Megválasztottuk a törvényi előírás szerint kilenc tagú fővárosi testületet. (A névsort lásd

lapunk más helyén - a szerk.)

A fővárosi elektori gyűlés egyhangúlag elfogadott két igen nagy súlyú megállapítást.

Egyrészt: „Az Erdélyből származó örmények is örmények, a nyelvismeret hiánya nem kizáró ok. A más időben és más módon betelepült örmények teljes jogú örmények, függetlenül a nyelvismeretüktől”.

Másrészt: „Az örmény önkormányzatok működésének hivatalos nyelve a magyar.”

Ezek után került sor a február 16-i országos elektori gyűlésre. Két nappal előbb, pénteken jellemző apróság történt. Néhány napilap közölte, hogy az Arménia Népe Kulturális Egyesület bojkottálja az elektori gyűlést. Megokolásul a szokásos maszlagot olvashattuk: nyelvtudás hiánya, nem örmények, betolakodók, kiszorítják a valódi örményeket. Olyanok, akik etnobizniszt folytatnak. (Ugye, ezt így kellene mondani: etnobussinesman...?)

Végülis az országos elektori gyűlésről, amely a magyarországi örmények parlamentje, egy bizonyos etnobussinesman és hívei valóban távolmaradtak. A gyűlés azonban határozatképes volt és csak ismételni tudom: semmi botrány, semmi egymás torkának ugrás.

Megválasztottuk -19 taggal - az országos önkormányzati testületet. A neveket nemcsak azért olvasom fel, hogy önök is megismerjék őket, bár személyesen nem mindenikük van jelen, hanem azért is, mert a nevek hallatán az a gyanúm támad, mintha örmények és örmény származásúak volnának. (A névsort lásd lapunk más helyén - a szerk.)

Hangsúlyoznunk kell ugyanakkor, hogy a túlnyomó többségben lévő magyarörmények és a határozott kisebbségben lévő örmény anyanyelvűek közötti megállapodás szerint méltányosnak tartottuk, miszerint az OÖÖ tizenegy tagja az egyik „oldalról”, kilenc pedig a másiktól került ki.

Nos hát, ezután láttam a teremben az elején említett, kisimult arcokat. Ekkor vett erőt rajtam a meggyőződés, hogy bizonyos etnobussinesman-nek mégsem sikerült leváltania saját kisebbségét.

Tiszta szívből örülhetünk, örüljünk is. Közben pedig szorítsunk a 19 fős, országos testületnek, mert sok, igen nehéz feladat áll előttük. Csak példaként: rendbe kell tenniük az OÖÖ dolgait. Ki kell alakítaniuk a testületen belüli, megfelelő együttműködést, ami bizonyára nem lesz könnyű. Lesznek vitáik, így természetes. Szorítsunk nekik, hogy azok mindig értelmes, célravezető viták legyenek. Hogy restaurálhassuk a magyarországi örmény becsületet, régiek és újak javára egyaránt.

Egy gonosz választófalat immár ledöntöttünk, de most a törmeléket el kell hordani, a korábban feldúlt területet elsimítani.

Utána jöhet a parkosítás; a közösségek és a személyek közeledése, kölcsönös, erkölcsös együttműködése.

Hadd álmodozzam: olyan hangulat, eddig jórészt hiányzó közeg lenne az ideális, amelyben olvassuk egymás sajtóját; amelyben érdeklődve látogatja az örmény anyanyelvű a mi rendezvényeinket, és nem érzi magát idegennek; amelyben hasonlóképpen érdeklődve látogatjuk mi az ő rendezvényeiket. (Higgyék el, hogy a „mi” és „ők” kifejezést itt csak a rövideg kedvéért használom, senki semmiféle szétválasztást ne halljon ki belőle.)

És biztosíthatom: ha erdélyi örménymagyarként ellátogatunk egy műsoros estjűkre, az örményül elmondott vers szövegét nem fogjuk érteni - de igenis, át fogjuk érezni azt a verset.

Befejezésül csak annyit kívánok mindannyiunknak, akik a megállapodás elfogadói, részesei, támogatói vagyunk, remélhetőleg haszonélvezői, örmény születésűek és örmény gyökereűek: dolgozzunk.

Dávid Csaba

Nyelvbuli

Miféle buli az, amelyik annyira fontos némelyeknek, hogy még csúsztatásokra is képesek

érte? Miért olyan fontos, hogy a cél érdekében minden eszközt latba vetve letörjék mások tisztességes igyekezetét?

Mi a „buli” ebben a nyelvbuliban, amit egy csoportnyi nemzeti és kisebbségi korifeus hosszú évek óta művel? Emleget, felhánytorgat, elhatárolódik, szidalmaz, magyaráz, mint süketnek a vak, sőt, sőt... hát igen; hazudik!

Mi a jó ebben és kinek jó?

Lehet, hogy e korifeusok között akad országos önkormányzati elnök, akad volt országos elnök, akad kerületi, akad fővárosi elnök, akad kormányhivatali elnök, stb.

Februárban aggódva írtam a következőt:

„Egyszerűen szeretném továbbra is legitim, alkotmányos módon, emberi jogaim birtokában erdélyi örmény származású magyarnak tudni magam, hagyományt őrizni és nem félni attól, hogy holnapután esetleg megtagadják tőlem a származásomat.”

Jelen számunkban reménnyel beszámolhattunk az országos és fővárosi testületek megválasztásáról. Kérem, Tisztelt Olvasó, lapozzon el ismét arra az oldalra, ahol az Országos Örmény Önkormányzat névsora olvasható és ítélje meg saját maga, mennyire örménytelen örmények, mennyire „betolakodók” a megválasztottak”?

Közben a nyelvbuli egy percig sem szünetel... Ha kulturált, jóízű, örmény anyanyelvű, vagy kétnyelvű magyarországi örmények tisztességes megállapodást kötnek magyar anyanyelvű, örmény származású magyarokkal, az bizonyos bulizók számára csakis gyanús lehet. Hallani már a felháborodás szavait: „ezek” - akik a megállapodást megszavazták, azaz több mint száz elektor - törvénytelenül jelentették ki, hogy az önkormányzatok hivatalos nyelve a magyar. (Elolvasandó az 1993. LXXIII. törvény vonatkozó része.)

Mi ez a buli? Több nemzetiség nagyjai is lándzsát törnek nyelv-ügyben. Ám tegyék, ha így találják helyesnek, igazuk van.

De miért a mások kárára?

A nyelvbuli ugyanis nem más, mint generálszósz. Egy kalap alá venni mindenkit, hogy úgy legyen jó, ahogyan néhányan akarják.

Pedig...

Pedig bizony olvastuk a magyarországi svábságról az elmúlt években, hogy sokuk nem beszél németül. Pedig megszívlelendő példát nyújtanak a lengyelek: sokuk (összehasonlíthatatlanul többen, mint nálunk, örményeknél) első nemzedék: az elmúlt évtizedekben százával költöztek ide, többnyire házasodás révén. Mégis úgy gondolják, hogy például a Kiegyezés után Magyarországon (főként Budapesten, Tatán, Székesfehérváron) letelepülő bevándorló lengyel munkás unokája, vagy ükunokája érezhet és őrizhet lengyel identitást. És az elmagyarosodott, lengyelül nem tudók segítenek beilleszkedni az újonnan jötteknek, ezek pedig segítenek az elmagyarosodott lengyel származásúnak feleleveníteni a kapcsolatokat a lengyelséggel, az országgal.

(Személyesen tanúsíthatom: számos esetben láttam, hogy a Lengyel Köztársaságból idelátogató, magas rangú politikusok találkoztak az elmagyarosodott lengyelekkel - horribile dictu: tolmács segítségével beszélgettek! - és a lengyel születésű lengyelek nem taszigálták félre az útból a lengyelül nem tudó, de lengyel identitást őrző „tréfli”!)

Avagy beszéljünk a cigányokról? Milyen különös, hogy összes belső ellentéteik, politikai különbözőségeik ellenére mindenikük tartózkodik attól, hogy kicsússzon a száján „csak az cigány, aki beás nyelven beszél”-féle mondat!

Hogy ezt a nyelvbulit hogyan oldják meg más nemzetiségek, abba nem lehet beleszólása más nemzetiségnek.

De értse meg végre egyszer még a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal elnöke is, hogy Örményország messzebbre esik Magyarországtól, mint például a német nyelvterület!

És ne akadályozzák, hogy akik hét évszázad után is, egykori őshazájuktól sokezer kilométerre is örmény kötődést éreznek, vallhassák magukat örmény származásúnak!

Az örmény elektorok országos gyűlésén a túlnyomó többségben lévő EÖGYKE-indítású képviselők (a magyarörmények) nem játszották el „a győztes mindent visz” újabban szokásos játékát. A tizenkilenc tagú országos önkormányzat tizenegy magyar anyanyelvű és nyolc örmény anyanyelvű örményből áll!

Hányszor elmondtuk és leírtuk már, hogy akik a XX. század során kerültek Magyarországra, azok számára a kisebbségi legitimitációt éppen a sok évszázada itt élő s örményül nem tudók, az elmagyarosodottak biztosítják!

Miért kell aláásni, ha örmény anyanyelvűek, kétnyelvűek és magyar anyanyelvű, örmény gyökereük éppen megpróbálnak békében együttműködni?

Kinek jó ez a nyelvbuli?

Mikor jut el tisztességes, sokoldalú jelzés a NEKH fülébe, sőt, egyenest a magyar képviselőház fülébe, ahol állítólag nemsokára faragni kezdik a törvénymódosítást? (Erről is volt már szó: a kisebbségi és a választási törvény buktatóiból eredő anomáliákat nem nyelvbizonyítvánnyal, és nem hetedízigen bemutatandó keresztlevelekkel kell megoldani!)

Az elején idéztem februári írásom zárómondatát. Most ugyanennek a februári írásnak a nyitó mondatával kell befejeznem:

„Szeretném, ha a Magyar Köztársaságban, magyar állampolgárként örmény származásának vállalhatnám magam, miközben magyar anyanyelvű vagyok; miért nem érhető ez a kettősség?”

Talán azért nem, mert a nyelvbuliban csak egy hang érvényesül...

dcs

Előbb cselekedj és aztán dicsekedj. Árácsk kordze, edjém bárdzenczhir.

Otthonról haza

Barangolás Erdélyben 2003-ban

Gondviselés Egyesület - Kolozsvár

Útvonal: Budapest - Ártánd - Nagyvárad - Belényes - Magyarremete - Köröstárkány - Mézged - Kiskoh - Brád - Déva - Nagyszeben - Bácsfalu - Kisbacon - Barót - Vargyas - Nagyajta - Bereck - Ojtoz - Gorzafalva - Gyimesbükk - Hidegség - Gyimesfelsőlok - Csíkszereda - Zetelaka - Székelyvarság - Farkaslaka - Enlaka - Kőrispatak - Bözödújfalú - Erdőszentgyörgy - Ártánd - Budapest

Időtartam: 8 nap (2003. aug. 23-30.)

Autóbuszos útvonalhossz: kb.: 2600 km (a helyi terepjáró autóbuszok teljesítményével együtt)

Utásbiztosítás: Credit Suisse Rt.

Ellátás: félpanziós (reggeli és estebéd)

Szükséges felszerelés: nyári sportruházat, dzseki, sportcipő, elemlámpa
Vezetés: a csoportot képzett erdélyi szakvezető kíséri a társasutazás kezdetétől annak végéig

Főbb események:

Találkozó az erdővidéki magyarörményekkel Baróton

Koszorúzás Czárán Gyula emlékére a róla elnevezett bihari barlangban

Cseppkőcsodák a Medve-barlangban

Ezeréves határ a Gyimesi és az Ojtozi-szorosban

Székely ősvár a Tartód-tetőn

Tamási Áron szülőháza Farlaslakán
Időutazás Enlakába, a hagyományörző székely faluba
Rovásírás az enlaki templomban
Székely erődtemplom Nagyajtán
Árpádkori freskós templom Magyarremetén
350 árva gyerek szeretetotthona Déván a ferences testvéreknél
Szembesülünk a moldvai, gyimesi és hétfalusi csángók, valamint a köröstárkányi szigetmagyarság jelenlegi helyzetével
Elárasztott falu a Küsmöd völgyében
Székely szombatosok sorstörténete Bözdújfalun
Szalmakalap múzeum Kőrispatakon
Erdély legszebb skanzene Nagyszebenben
Látogatás Aszalós Viktornál, az utolsó gorzafalvi csángó fazekasnál
Gyimesi csángó néptánc Hidegségben Kicsi Kótával, Tímár Viktorék húzzák a talpalávalót hegedűvel és gardonnyal
Elek apó múzeuma Kisbaconban
Rhédey Claudina emlékek Erdőszentgyörgyön
Piknik a Nagyküüllő forrásvidékén
Kóstolók hazaiból Enlakán és a Mézgedi-völgyben
Wass Albert pódiumműsor Varga Vilmos és Kiss Törék Ildikó előadásában Nagyváradon
Hétfalusi csángó, zetelaki és körösmenti családoknál személyes tapasztalatokon keresztül megismerjük az erdélyi emberek vendégszeretetét és őszinte barátságát

Részletes program:

1. nap Indulás: reggel 6 órakor a Batthyányi tér felső rakpartról

Határátkelő: Ártánd

Látnivalók: Nagyvárad (1 órás pódiumműsor Wass Albert műveiből), Magyarremete (árpádkori freskós templom), ünnepélyes vendégfogadás Köröstárkányban

Estebéd és szállás: az 1. és 2. napon Köröstárkányban családoknál (2 ágyas, fürdőszobás lakások)

2. nap Reggeli: 2. és 3. napon a szállásadóknál

Látnivalók: Mézged (Czárán Gyula barlang, koszorúzás az emléktáblánál, 1 órás gyalogtúra), Kiskoh (Medve-barlang, 1 órás barlanglátogatás)

3. nap Látnivalók: Déva (Böjte Csaba testvér szeretetotthona a ferences kolostorban), Nagyszeben (Erdély legszebb skanzene)

Estebéd és szállás: a 3. és 4. napon Bácsfaluban családoknál (2 ágyas, fürdőszobás lakások)

4. nap Reggeli: 4. és 5. napon a szállásadóknál

Látnivalók: Kisbacon (Benedek Elek emlékmúzeum), Barót (találkozó helyi magyar örményekkel), Vargyas (Daniel-kúria, gyepűárok, Máthé Ferenc fafaragó), Nagyajta (székely erődtemplom, Kriza János emlékek)

5. nap Látnivalók: Bereck (Gábor Áron szülőfalva), Ojtoz (hármashalom emlékmű az ezeréves határ közelében), Gorzafalva (Aszalós Viktor csángó fazekas), Gyimesbükk (ezeréves határ, Rákóczi vár), Hidegség (gyimesi csángó néptánc bemutató hegedű és gardony kíséretével), szíveslátás Zetelakán Sándor Olga portáján

Estebéd és szállás: az 5., 6. és 7. napon Zetelakán családoknál (2 ágyas, fürdőszobás lakások)

6. nap Reggeli: 6., 7. és 8. napon a szállásadóknál

Látnivalók: Székelyvarság (Tartód vára, 2 órás könnyű gyalogtúra), piknik a Küüllő forrásvidékén

7. nap Látnivalók: Farkaslaka (Tamási Áron szülőháza), Enlaka (a világörökség várományosa, ismertető a templomban, rovásírás, falujárás, enlakai lucskoskaposzta),

Kőröspatak (szalmakalap múzeum), Bözödújfalú (séta a templomhoz az „elárasztott faluban” - emlékmúzeum), Erdőszentgyörgy (Rhédey Claudina emlékek)

8. nap Indulás: reggel 6 órakor Transzfer; Zeteleka és Budapest között alkalmi megállókkal
Határátkelő: Ártánd.

Érkezés: Budapestre 21 óra körül.

Részvételi díj: 43 000 Ft/fő Az összeg tartalmazza a vezetés, a biztosítás, a félpanzió, a szállás, és a belépők árát

Buszki költség: 17 000 Ft/fő

A fenti program a csoportok igényeinek megfelelően, közös megegyezés alapján részben módosítható.

A bejárt emlékhelyek hangulatát tájba illő zenével, felolvasásokkal, versekkel, valamint a népköltészet remekeivel idézzük fel.

Jelentkezés: a buszki költség befizetésével félfogadási napokon az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesületnél, vagy a klubnapokon.

Karácsony a gyergyói hegyek közt

Kedves vendégek, szülők, nagyszülők, drága kicsi gyermekek!

Érzem, könnyekig meghat ez az alkalom, ahogy elöttetek megállok. Itt a fényben, a mi kis örmény közösségünkben mosolygó arcokat látok. Kerekarcú, mosolygó tekintetű fiúcskákat és angyalarcú, szép leánykákat. Ezek a kislányok és fiúcskák itt nőttek fel szemünk előtt, egyesek közülük már iskolások lettek, és soraikba léptek a pici babák, akik még nem tudnak itt lenni veletek, hogy ők is láthassák, amint az anyyalka megajándékozta városunk örmény és egyházunkhoz vonzódo gyermekeit.

Azt mondhatom, hogy amióta a Jézuska évente elküldi hozzátok az angyalkát, azóta szüleikkal együtt hetente egyre több és több gyermek tér be ez ősi szent hajlékba. Vannak közöttük, akik már magukhoz vették első áldozóként az Úrjézust és ezáltal váltak egyházunk hűséges tagjaivá. Remélem, hogy szaporodni fog mindazok száma, akik nem kerülnek el a templomunkat és visszatérnek az őseink által emelt istenházába.

Úgy érzem, hogy ez a fény a hétköznapiakat ünneppé varázsolja, és testvéri szeretetet hoz.

Most egy kicsit kikapcsolódunk ebből a gondokkal teli világból, és a kis Jézus jászolánál megállva, gyermekeink, vendégeink és a szülők, mindannyian elhoztuk őszinte, tiszta szívünk szeretetét, megígérve a kis Jézusnak, hogy Istenbe vetett hittel nem hagyjuk el Őt, aki életünk lépteit irányítja.

Kulcsoljuk imára kezünket, mondjuk el az Úr imáját, kérve a gondviselő Istent, hogy ezek a mosolygós arcok és szívünk ártatlanságának harangszavai boldoggá tegyék családjainkat és egyházunkat.

Gondviselő Istenünk, terjeszd ki szereteteid életére oltalmadat, add áldásodat, hogy a Krisztusi útról soha le ne térjünk.

Gyergyószentmiklós, 2002. december 27.

Dr. Simon Istvánné

(A beszámoló februári számunkból anyagtorlódás miatt kimaradt - a szerk.)

„Ezt a földet őseink karddal szereztek meg, de csak hit és összetartás tudja azt megmenteni”

(*Czirják Árpád: Erdélyi magyar breviárium*)

Benedek Elek Sopronban

A múlt év végén Sopronban, a Nyugat Magyarországi Egyetem Pedagógiai Főiskolai karának rendezésében, Benedek Elek emlékülésre került sor. Nagy írónk, és írói műhelyteremtőnk születésének és halálának évfordulója alkalmából szervezett - 1859 illetve 1929 - tudományos ülésszak napjaiban a főiskola bejárata előtt mellszobrot is avattak, ez alkalommal *dr. Benedek Katalin Erzsébet* mondott ünnepi beszédet. A Budapesten megjelenő Erdélyi Örmény Gyökerek című időszaki kiadvány, amely példaértékű hűséggel ápolja az erdélyi örmény hagyományok mellett a véle szimbiozisan élő erdélyi magyar szellemi örökséget, mint jelen esetben is, teljes terjedelmében rögzíti az ünnepi beszédet és közli az eddigi Benedek Elek plasztikai ábrázolások közül sajátos látásmódjával elkülönülő, nem csak a „jóságos apót”, hanem az értelmes embert, a szellemi életünket meghatározni képes gondolkodót ábrázoló alkotás képi reprodukcióját is.

Benedek Katalin a portrészobor eme sajátosságára is kitér:

„Ami született, az alkotójának összegező, értékelő szembesülése Benedek Elekkel, műalkotásban elbeszélve. A hiteles tolmácsolásnak köszönhetően az író szellemi nagyságaként és érző emberként egyszerre jelenik meg előttünk. *Soltra E. Tamás* művészi felfogása, mintázó készsége, plasztikai igényessége szerencsésen találkozott a témával. Ám önmagában ez a szerencsés egymásra találás nem lenne elegendő. (...) A mellszobor egyebet is elárul. Beszél alkotójának tiszteletéről a klasszikus hagyományok iránt, a művészi szépség ígézetéről s arról, hogy a valóságábrázolás nem idejétmúlt. (...) Az emocionálisan nagyhatású plasztika szinte megeleveníti a tiszta erkölcsű embert ...”

A történelmi Magyarország másik felében, - egyébként a hozzá leghűségesebb városban, Sopronban, amelynek lakói népszavazással döntették el Trianon idején hovatartozásukat -, földrajzi értelemben mondva: a „túloldalon” számunkra példaadó Benedek Elek-kultusznak lehetünk a tanúi. Ezt jómagam, egy Benedek Elek portréfilm forgatása közben - *A szembejövő ember*- a helyszínen tapasztalhattam.

Néhai *Tompa Károly* erdőmérnök-egyetemi professzor Kisbaconból sodródott az európai hírű soproni erdészeti egyetemre. A film rendezőjeként mondhatni természetes volt az éppen Kisbaconból elszármazott erdőmérnök Benedek Elekhez ragaszkodása, a budapesti filmes stábot viszont őszinte csodálkozásra készítette a nagy mesemondó, és elsősorban az Erdélybe visszatérő, semmiféle idegen hatalomnak behódolni nem tudó, irodalmi és politikai mozgalmat szervező „szembejövő ember” soproni kultusza. Nevét intézmény viselte, Tompa Károly bátyánk lakása tele volt Benedek Elek szellemét éltető közelségbe telepítő könyvekkel, az író, mesemondó-lapszerkesztő képzőművészeti megjelenítésével. Tompa Károly Elek Apó élő emlékezetét is magával vitte Kisbaconból Sopronba, hisz az 1929-béli Erdély magyar szellemi életét gyászba borító temetésen a szomorú szertartást lelkes-édesapja végezte-vezette. (A kisbaconi Tompa-család egyébként, amelynek kollegánk, Tompa Ernő agrármérnök-író is tagja, a Benedek-família belső baráti köréhez tartozott.)

Ezek után a soproni Benedek Elek portrészobor avatása sejthető és várható volt, természetesnek is mondható.

Az viszont nem természetes, hogy itthon, a szülőföldjén még mindig nincs köztéri szobra. Sem Kisbaconban, sem Sepsiszentgyörgyön. Nevét és szellemiségét a kézdivásárhelyi Pedagógiai Főiskola talán a legmarkánsabban őrzi és jeleníti meg. Az író kézdivásárhelyi és székelyudvarhelyi kultuszeremtőinek köszönhetően a tanító- és óvónók révén emléke nagy ívben szóródik mindenfelé, ahová a magyar nyelv és kultúra Erdélyben elérhet.

De szobor is kellene, a kisbaconi parkba, Sepsiszentgyörgyre, vagy Kézdivásárhelyre. (Székelyudvarhelyen a nagy mesemondó nevét viselő tanítóképző főiskola előtt 1991 óta áll *Szabó János* szobrászművész Benedek Elek portrészobra.)

A sepsiszentgyörgyi képtárban található *Gergely István* kolozsvári szobrászművész

egészalakos Benedek Elek szobra. A másfélszeres ember nagyságú köztéri szobrot Sepsiszentgyörgy valamelyik közterére szántuk egykori nagy nekibuzdulásunkban, de a Kárpátok Génusza uralgásának esztendeiben másféle szobrokat állítottak, s emiatt az álló alakos alkotás gipszben maradt. 1990-ben a szobrászművésszel többször is tárgyaltunk a szoborállítás ügyéről, amellyel, természetesen, elvben egyet is ért, de a szobor szándékosan megroggyantott testtartásán igazítani szeretne, amit megromlott egészségi állapota nem tesz lehetővé.

A kézdivásárhelyi *Vetró András* szobrászművész is monumentális portrészobrot alkotott Benedek Elekről. A leendő alkotás patinázott gipsz hasonmása a kézdivásárhelyi Vigadó előcsarnokában látható. Az általunk eddig ismert ábrázolások közül ez a harcos közéleti ember legmarkánsabb megjelenítése, megalkuvásokra és ellágyulásra hajlamos világunkban talán ez a férfias kiállás sugároz és továbbít, különösen Székelyföldön értelmezhető üzenetet. Köztérre állítható szobor tehát már is van. Az avatáshoz viszont szándék és akarat, a felállításához pénz szükségeltetik.

Benedek Elek önálló alkotásai, ifjúsági művei a magyar mese és mondavilág örökbecsű kiegészítői, kiteljesítői. Hála Istennek manapság három országban - Magyarország, Románia, Szlovákia - ezek újrakiadása mindig időszerű. Benedek Elek Budapesten élő leszármazottai mindig is bőkezű támogatóként jelentkeztek, ha a szellemi örökség megőrzéséről és továbbadásáról volt szó. (Lengyel László, Benedek Elek dédunokája a soproni rendezvény egyik nagyhatású előadója volt, A szembejövő ember című történelmi dokumentumfilm egyik alapembere.) Egy vagy több Benedek Elek meséskönyv erre a célra szánt újrakiadásának felajánlásával a kiadók, az örökösök jogdíjtengedéssel támogathatnák a kisbaconi vagy sepsiszentgyörgyi szoborállítást. E sorok írója, a Történelmi Dokumentum Film Alapítvány hozzájárulásával A szembejövő ember című dokumentum-film vetítésre ajánlásával tudna hozzájárulni az alapok előteremtéséhez. A film- és könyvbemutatókat egybe lehetne kapcsolni a kisbaconi Benedek Elek Emlékház avatóünnepségének visszaemlékezéses megjelenítésével. (1969. május 25-én az avató ünnepségen első ízben lehettek jelen az erdélyi magyar irodalom reprezentáns személyiségei, akik közül számos szemtanú ma is él.)

A szoborállításhoz szükséges anyagi alapok előteremtéséhez igénybe vehetők lehetnének a minden bizonnyal sikeres adomány-felajánlások, az alapítványi és kormányzati pályázatok. (Magyarország, Románia.)

2004-ben Benedek Elek születésének 145., halálának 75. évfordulója, ez alkalmat szolgáltatna arra, hogy Benedek Elek Sopronban című jegyzetünket egy másik címmel egészítsük ki: Benedek Elek Sepsiszentgyörgyön, és köszönetet mondjunk a soproniaknak, valamint a budapesti Erdélyi Örmény Gyökerek szerkesztőségének, hogy Háromszéken törlesztésre váró adósságunkat eszünkbe juttatták.

A Háromszéki Mikes Kelemen Közművelődési Egyesület szolgálatait és bankszámláit ajánlja az ügy lebonyolítására. (RO -4000 Sf. Gheroghe, Str. Gábor Áron, nr. 14., Jud. Covasna; telefon/fax: 40267-351609, e-mail: biblio@mk.cosys.ro; Cont Raiffeisen Bank Suc. Covasna: 1008419 (lei),1008433 (USD))

Sylvester Lajos

(A Sylvester Lajos írásában is hangsúlyosan említett Benedek Katalin megnyitóbeszéd lapunk januári számában teljes terjedelmében megjelent - a szerk.)

Kisebbségi Bál Szegeden

Idén is, mint rendszeren, megrendezésre került a nemzetiségek közös bálja február 14-én a PICK-KLUBBAN.

Most népesebb, színesebb volt a korábbinál. Ez a rendezők érdeme, de azzal is magyarázható, hogy Szeged központjában zajlott. Két terem állt rendelkezésre, ahol még pót-asztalokra,

székekre is szükség volt.

A nagyobb teremben jó zene mellett ropták a frissebb lábúak, a másik az adomázás, kellemes beszélgetés helye volt. A görög, horvát, lengyel, német, romár szerb, szlovák és ukrán közösségek mellett az örmény - szinte a legnagyobb létszámban, azaz félszáz taggal vett részt a rendezvényen.

Az éjféli tombola után még jó ideig együtt maradtak a résztvevők a jó szórakozás, kellemes kikapcsolódást nyújtó esten.

Köszönjük a szervezőknek!

Dr. Tóth Rózsa

az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
szegedi elnöke

Felhívások

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület szeretné megjelentetni a Gudenus János József Örmény nemesi családok genealógiája pótkötetét, de a nagy érdeklődésre tekintettel tervezzük a javított, bővített kiadást is. Kérjük az érintett - különösképpen a Pászákász, Petráskó és Rátz családokat - , hogy a hiányzó adatokat küldjék meg a szerkesztőség címére. Kérjük, mindenki jelezze, ha téves adatot észlelt.

Előkészületeket folytatunk, hogy elkészülhessen az Örmény eredetű családok genealógiája című kiadvány, mint az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat része. Kérjük tehát a családok jelentkezését, akár Gudenus János József genealógus (1211 Budapest, Kiss János altb. u. 61.), akár a szerkesztőség címén. Kérjük az iratokat (fénymásolatukat), adatokat mellékelni.

Az EÖGYKE megkezdte egy „Erdélyi magyarörmény szakácskönyv” előkészítő munkálatait. Kérjük, küldjenek recepteket! A szerkesztőség címére érkező recepteket a tervezett könyv szerkesztői fogják kiválogatni; nyilvánvaló, hogy ugyanazon étel többféle recept szerint is készülhet, ám egyetlen ételről nem szükséges húszharminc leírást közölni, néhányat - táj, családi szokás, vagy időrend szerint eltérőt - azonban igen. Ezt a válogatást a könyv összeállítói végzik el, akik kéri: a recepteket névvel aláírva küldjék be, hiszen a szakácskönyv hitelességét is az fogja biztosítani, hogy aki receptet ad meg, annak a neve is ott szerepel - a könyvben is.

Kedves Olvasóink!

Kéréssel és felhívással fordulunk Önökhöz!

Az EÖGYKE hozzákezdett a Magyarörmény ki kicsoda című kiadvány összeállításához, amelyben az örmény gyökerekkel rendelkező híresebb, nevesebb embereket szeretnénk összegyűjteni. Hosszantartó és felelősségteljes munka ez. Kérünk mindenkit, aki tud olyan, említésre valóban méltó emberről, aki örmény gyökerekkel rendelkezik, az adatokat juttassa el a szerkesztőségbe. Kérjük: az adott személy nevét, születése évét és helyét, az örmény vonatkozás jelzését (milyen örmény családok leszármazottja az illető), végzettsége, képesítése, szakmai vagy tudományos fokozatai megjelölését, valamint tevékenysége rövid leírását (negyed- vagy fél oldalon). Indokolt esetben természetesen ez hosszabb is lehet. Kérjük, jelezze az adatok forrását, és a dokumentumok létét: van-e az adott személlyel kapcsolatban valamiféle dokumentum (valamint kép, fénykép, stb.) a birtokában. Kérjük, írja meg címét, elérhetőségét is, hogy az adatokat hitelesíteni, az esetleges dokumentumokat felkeresni (másoltatni) tudjuk. Kiket keresünk?

Magyarörmény származású, nevezetes személyeket, akik megbecsülést vívtak ki maguknak s akikről illik, vagy illenék tudnunk: a magyarörmény múlt, közelmúlt és jelen tudományos,

politikai, közéleti, gazdasági, oktatási, hadi, egyházi, művészeti, irodalmi, kiemelkedő társadalmi tevékenységű alakjait.

Kérésünket ismételjük több lapszámon át, hiszen tudjuk, hogy az adatolás nem könnyű munka. A beérkező anyagokat az EÖGYKE által erre a célra kijelölt bizottság fogja kezelni, amely eldönti, hogy végső soron ki az, aki bekerül a Magyarörmény ki kicsoda című kiadványba. Segítségüket előre is köszönjük!

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület Postacím:1251 Budapest Pf., 70. E-mait: magyar.ormeny@axelero.hu fax: 201-2401.

A Fővárosi Örmény Klub következő találkozóját március 20-án, csütörtökön 17.00-kor tartjuk a Magyarok Háza I. emeleti Zenetermében (Bartók terem). Szarka György előadását a Tamási Áron Hagyományőrző Székely Népdalkör színesíti.

Szomorújelentés

Dr. Issekutz Jánosné született **Pataky Erzsébet** súlyos betegség után, 2003. február 11-én csendesen, békében visszaadta lelkét Teremtőjének. Végakarata szerint hamvasztás utáni szétszórátása a református egyház szertartása szerint családi körben megtörtént.

Minden megértő részvétnyilvánítást ezúton köszön meg a gyászoló család gyermekei: Ligetiné Issekutz Annamária, dr. Issekutz Sarolta; testvérei: dr. Pataky András és Pataky Csilla; veje: Balogh Jenő; unokái: Ligeti Edina, Ligeti Dorottya, dr. Issekutz Ákos és Balogh Réka; unokamenye: dr. Issekutz Laura.

Búcsúzunk...

Az elhunyt Édesanya, mindenki által szeretett Erzsike ahhoz a generációhoz tartozott, amelynek életét és lehetőségeit a két világháború behatárolta. A Trianoni diktátum súlyosbította helyzetüket, lévén erdélyiek, vagyon- és egzisztenciavesztés tette még súlyosabbá sorsukat. De ő székely ősöktől származva megállta a helyét a legnehezebb helyzetekben is. A II. világháborút követően, hosszú sodródás után Budapesten talált a család otthonát. A nehéz időkben egészségét, erejét nem kímélve dolgozott családjáért, amikor férjét a Legfelsőbb Bíróságról hamis vádakkal eltávolították. Fizikai munkát sem szégyellve tartotta el a családot, ami szívbetegségét is megalapozta. Példamutatóan ellátta családját, összetartotta és jó magyarnak nevelte gyermekeit. Szülőföldjéért, Erdélyért örökké aggódott. Életét két meghatározó élmény kísérte: az egyik a magyar bevonulás 1940-ben Erdélybe, a másik 1956, amelynek eseményeit az alapvetően félnék asszony a helyszíneken lelkesedéssel kísérte végig.

Önfeláldozóan segítette a családot, különösen megvakult édesanyját, akit tíz évig ápolt; megromlott egészsége mellett férjét és édesanyját ellátta halálukig. 54 évi házasság után eltemette házastársát, és ettől kezdve egyedül állt helyt a család érdekében. Édesanyja elvesztése - a felelős gondozás megszűnése - folyamatosan rontott állapotán. Utolsó nyarán kedves Balatonja mellett bekövetkezett baleset aláásta az egészségét, de még elbúcsúzhatott szeretett Füredétől.

Barátai egy jó lelkű, segítőkész embert veszítettek el. Példamutató életére és tanítására szeretetei örökké emlékezni fognak. Béke poraira!

Barangolás Erdélyben 2002 -III. rész

Négyfalu (Vierdörfer, Sacele), a Temes utcánál forgalmas közlekedési csomópont, felüljáróval. A közelben, az út mellett Tatárhányás. Itt gyepűkutatást is végeztünk. Ásatások. A „vélekedés” szerint ez "ősi román parasztvár" - elhisszük.

Mátyás király Pátensében említi: „koronám legszebb gyémántja **Brassó**". A várost túlnyomórészt szászok lakták. Most, a románok között 2000 németajkú és 40 000 magyar él. A hágók tövében elterülő Brassónak igen nagy jelentősége volt 1849-ben is. Legrégibb temploma, a Szt. Bertalan, 1200-ban emelték, kora gót, burgundi stílusban, most evangélista.

Keresztényfalva (Cristian) módos polgári házak (szász vidék), vasúti kereszteződés. **Barcarozsnyó** (Rosenau, Risnov), a településnek jellegzetes erődtemploma van, de a felső vár megépültével védőfalait elbontották. Dombjára valameddig busszal, majd gyalogosan jutunk fel a kies, lucfenyőkkel, bükkfákkal szegélyezett szerpentinre. Fent hatalmas fekete fenyők és a védőfalak, bástyákkal. Az évente megújuló tatár betörések miatt 1300-ban kezdték építeni, később mindegyre bővítették. A nagy, füves területet körülfogó falközben a környék lakossága, amely jószággal együtt bemenekült, huzamosabb időszakot is átvészelt a szabad ég alatt. A tehetősebbek ilyenkor a polgárvár 80 kőházacskájában lehettek, amelyek műhelyül szolgáltak. A mesterek dolgoztak addig is, amíg aztán a tatárok tovább nem álltak.

A bástyabejáratnál csapórács. A bástya fedett gyilokjáróján kitámasztható - leereszthető, erős deszka védőtáblák. Felséges rálátás a településre. A belső téren a 146 méter mély kutat 17 évig ásta, törte szabadsága reményében két török rab.

Egy história-kedvelő olasz megvette, feltárja és folyamatosan restauráltatja a romokat. Mindenütt bontott kőrakások, építő anyagok. Felkaptatunk a legmagasabb pontra, ahol a kápolna falmaradványán a magasban hatalmas feszületre leszünk figyelmesek. Letekintve, a helyreállítás eredménye már követhető, de főleg a tájban gyönyörködünk.

A távolban ipari létesítmények épületkockái látszanak. Mögöttük, a ködbevesző dombok közt sejthető **Zernest**, ahol 1690. augusztus 21-én Thököly török csapatokkal a labancokat megverte, sőt, Heister generálist foglyul is ejtette. A gyűlölt, de becses személyt aztán Zrínyi Ilonára kicserélte.

Feljutottunk Brassó-Pojánára. Paloták, szálloda. Ragyogó kiránduló helyek. A jó sípályák egészen 1700 méter magasra felkúsznak. Szép kilátás, jobbra a Keresztény havasok látszanak, 1000 méter magasan vagyunk. Sok bukaresti keresi fel a tájat minden évszakban. A levegő tiszta, a gyönyörű kilátást élvezzük. Kis ortodox kápolna. Letelepszünk, ebédelünk. Juhnyáj vonul át a ritkás facsoportokkal tarkított panorámás legelőn, köztük az elmaradhatatlan csacsi, sőt néhány kecske is. Némelyik állat kekszet koldul.

Brassó felé ereszkedünk a szerpentinre. Grévbástya, kerek, éppen tatarozzák. Brassó új főtere. A Fekete templom és a Városháza a régien büszkélkedik. A Fekete templom 81 m hosszú, tornya 63 méteres. Felismerhetők rajta a prágai Parler építő és szobrásziskola jegyei - ezt a kassai építészek közvetíthették Brassóba. Az egy évszázadig tartó építkezésre bolgár vendégmunkások is beköltöztek, később elrománosodtak. Akkori lakóhelyükre a mai Bolgárszeg városrész neve utal.

A templom anyaga homokkő, pusztul, folyamatosan javítgatni, cserélni kell. A polgárok a templomba is fegyverrel jártak. Ha ellenség támadt, rohant ki mindenki a helyére, a hat kapuhoz. Az egyik bejárat két oldalán máig látszanak a kardfenések nyomai. Mátyás király ittjártakor Brassót kiváltságokkal halmozta el, ezért a templomhajóban a városcímer fölé a királyét is felfestették.

Körös-körül száznál is több darabból álló igen értékes, keleti imaszőnyeg gyűjtemény van. Batári Ferenc, keleti-szőnyeg szakértő, még a törököknek is tart róluk előadásokat Izmirben, Ankarában, Konstantinápolyban.

Amikor Caraffa a várost felgyújtotta, csak az oldalbejáratnál lévő Szűzanya-freskó maradt épen, ugyan bíborszínű palástja megfeketedett (Fekete Madonna), sarkaiban Mátyás és Beatrix címere. A keresztelődény is túlélte a tűzvészt. Középen látható a parázstartó, hogy a kisdednek a víz langyos legyen.

Honterus János (1498-1549) Brassó szülötte volt, aki Krakkóban és Bázelen tanult, ő honosította meg a Barcaságon a reformáció lutheri irányzatát. A tudós lelkész térképész is volt, papírmalmot és nyomdát is létesített. Szobra kívül áll és a tőle jobbra álló sárgára festett épületen latinul ez olvasható: ITT VOLT BRASSÓ KÖNYVTÁRA - JOHANNES HONTERUS 1547.

Igényes polgárházak, katolikus templom és „Áprily Lajos” katolikus iskola. Igen jelentős kereskedőváros volt.

Az evangélikus vallású barcasági csángók igen szorgalmasak voltak. Az asszonyok 7-8-10 gyermeknek adtak életet (sok volt a korai gyermekhalál), emellett még mezőgazdasági munka, házi teendők és fonás-szövés várt rájuk. A férfiak művelték a földet, erdőkitermelés, szekeresség. Konstantinápolytól Bécsig hordták az árukat. Bucur falu helyén épült Bukarest épüléséből is kivették a részüket.

Bácsfalu (a Négyfalu egyike). Helyi népviseletbe öltözött, vegyes életkorú, igazán kedves csapat fogad minket. A Csángóházat, kis méretei miatt, a csoport két részre válva tekinti meg. A Csángóház fölé sokat megélt körtefa magasodik, gazdagon rakva gyümölcsessel a csinos virágoskertben. A konyhában szépen pingált örökölt bútorok láthatók az 1870-80-as évekből és sok használati tárgy.

A helyi csángó asszonyi viselet: régi ősi forma a verseltnyakú gyolcsing. A hámos rokolya a világon egyedülálló. A kösöntyű, 15 cm átmérőjű pajzs alakú díszítmény fémből, melltájéknál kissé lejjebb viselik. Régebb fehérben temetkeztek, mert amiben konfirmáltak, az volt a temetési ruhájuk is. Nevezetes személy volt, Siposné Bereczky Anna, az első igazán jótékonykodó asszony. 1906-ig már 100 gyermeket segített anyagilag és fellendítette a házi szövést. Amikor megtudta, hogy Kossuth nagyon beteg, többen összeálltak, a szemfedőjét megvarrták és párnájába szárított rózsaszirmot gyűjtöttek, azzal tömték ki.

A csángó tojás írását Orbán Balázs is említi, Györffy István is írt róla.

Igazán jól sikerült helyi műsort élvezünk: ének, vonószene, táncos jelenetek. Csángó menyecskeöltöztetés, kínálgatás.

A Tömös-i szorosba indulunk. Balra van az Ördögárok gyepű. A „Kakasborozda” földsánc kihegyezett karókkal, több száz km hosszan húzódott, amerről a tatár támadást várták. A Tömös vize legömbölyödött köveken bukdácsol. Másutt meg kiszélesedett medrében lustán folydogál. Ez mindig a hadak útja volt.

Balra fölöttünk, többször is megpillantjuk az erdő lombja felett a tájat uraló Nagykő-havas sziklaoszlopait.

A hídon túl, a víz mentén felfelé kell az emlékműhöz felkaptatni.

Hát itt folyt az utolsó vércseppig az elkeseredett harc. Mindössze 150 székely- és magyar védő küzdölme 30 000 cári benyomulóval. Paskievics utólag igen nagyra becsülte a védők hihetetlen hősiességét.

A méltóságteljes, faragott kőmonstrum felirata:

„1849 -A HAZA VÉDELMEBEN ITT ELVÉRZETTEKNEK-A MAGYAR MÉRNÖK ÉS ÉPÍTÉSZ EGYLET, 1879”

A hátoldalon pedig: „A HAZAFIÚI HÁLA ÉS KEGYELET ZÁLOGÁUL JAVÍTTATTA ÉS RÁCCSAL KÖRÜL VÉTETTE A BRASSÓI EGYLETEKBŐL ALAKULT SZOBORBIZOTTSÁG, SZELE BÉLA, Dr. JESZENSZKY ISTVÁN, ÉS MORIK KÁROLY, 1912”

Ez utóbbi feliratot háromszínű olajfestékekkel bemaszatolták, de érző lelkűek jórészt már megtisztították. Rövid gyomlálás után elhelyezzük koszorúnkat, elénekeljük a Szózatot, a

Himnuszt és a Székely Himnuszt. A buszban visszafelé:

Reményik Sándor: A régi határkő c. versét hallgatjuk.

Feketehalom (Codlea) 5-7 méter magas támpillérek az erődtemplom védőfalában, magas torony, hegyes, csúcsos tetőcserepek. Itt található a feltöltődött síkság a dombos hegyes vidékkel. A Persányi hegységen kelünk át. Ez a Barcaság széle, Rika hegység.

A módos szász házak többségét és a feketealmi templomot is e vidékre jellemző, csúcsos tetőcserepek borítják.

Fogaras. Vára hatalmas és ép. Nagy Lajos a havasalföldi vajdáknak adta, amit Zsigmond is megerősített. A külső várat Majláth István kapitány építtette, négy óriási sarokbástya, hatalmas belső várkastély. Ignác Rózsa említi, mivel édesapja itt szolgált. Sok diétát (országgyűlést) tartottak a falai között. Apafi is itt lakott. Fülel bástyák.

Árva Bethlen Kata a Református templomban nyugszik. Első írónőnk, a nőnevelés kezdeményezője. Iskolákat is alapított.

Betlen (Beclean). Voilánál jobbra letérünk, át az Olton, majd körbejárjuk a tágas térségen büszkélkedő **Kissink**-i erődtemplomot. Bemenni nem tudunk. A körbefutó védőfal (2-4 méterenként lőrések), a bástyák, a 4 belső vaskos torony és a harangtorony is mind cseréppel fedett. Ez utóbbiakat, felül gerendázattal megszücsésítették. Résablakok, meredek héjazatok, gombócos csúcsú bádagdísszel. A középkorban a védőfal még 7 m magas volt. Udvarán több hatalmas fa. Az egész, úgy ahogy van, gyönyörűség! Az igényes házak közt a közelben van az egykori szász óvoda. Szép kéményeivel, körben ablakos tornyocskájával, toldalékos bejáratával és hatalmas ablakaival: remekmű.

Kevéssel Nagyszeben előtt balra letérve: **Nagydisznód** (Heltau, Cisanádie), innen származik Heltai Gáspár. Az erődtemplom háromszoros fallal védett. Eredetileg a romanika stílusában épült. A 4 fiatornyos hatalmas torony éppoly széles, mint maga a gótikus ízlésben átépített templomhajó. A katolikus korból megmaradt kis csengőt az evangélikusok most is használják. Védőfalához kívül házsorok tapadnak, egy részén belül is. Eredeti, 1525-ből való szárnyas oltárát 1880-ban kicserélték, de a jelenlegi is 15. századi. Ha kinyitják, az Oláh Madonna láthatóvá válik.

Eredetileg szép freskók díszítették a hajót, de egy tűzvész alig hagyott épen valamit, sőt, bevakolás is történt. Oldalt felállítottak egy más közösségtől örökölt, faragott festett oltárt is. A karzaton is van egy faragott festett oltár.

Az elhurcolt polgárokat a templom kincseivel váltották vissza. Elrejtették és 300 évig még a lelkész sem tudta a helyét, csupán a közösség 2-2 tagja. A titkos fülke a faborítás mögött van, vasajtóval lezárva. A kincseket most a Bruckenthal múzeum őrzi.

Nagyszeben. A szászok gyűléseit Universitas-nak nevezték. Hermann von Salsa „telepítési vállalkozó” hozta ide a bevándorlókat. Villa Hermann, majd Hermannstadt lett a neve.

Hármas fal vette körül. A várost 150 000 németajkú lakta, akik az utolsó évtizedekben elmenekültek, csupán 800 fő maradt.

(folytatjuk)

Wertán Zsolt

Csukás István

IMA A BÖLCSŐHELY NEVÉÉRT

Szeretfalva szeret-e,
két karjába temet-e,
világvégi magányában sóhajt
Gyergyóremete.

Lábujjhegyen jár a reggel,

elindul mint ezer éve,
lesegeti álmos szemmel
Ecel, Uzon és Lövete.
Kivétel a fürge Kelnek,
mert ott mindig korán kelnek.

Zábrány, Zaránd, Öthatom,
ottan sincsen nyugalom,
dohog Déva, Fogaras;
Pipirigen kukorékol a kakas!

Magyarzsombor, Szászlekence,
begyújtva már a kemence,
Piskolton is pislákol,
hogy mindenki harákol,
dől a füst, fuldoklik Orlát,
fogja mindenki az orrát,
Billéden is billeget,
bekormozza az eget.

Végre azért megvirrad,
fényben nyújtózik Arad,
Keresztényszigeten kelve,
harangszóval, énekelve,
úgy dicsérik az Urat.

Szásztyúkoston tyúk fő,
szaglászik is Csermő,
tésztát dagaszt Alkenyér,
délre kisül a kenyér.

Farkaslakán farkast fognak,
Nagydisznódon miskárolnak;
libád után ne is kutass,
befogadta Marosludas.

Szálva, Naszód, Nagyilva,
megérett már a szilva.
Tasnádszántó, Érkörtvélyes,
ott a körte igen édes,
a csupasz fát rázza
Gödemesterháza.

Almásmezőn alma terem,
leszedné Alsódetrehem,
kacag Kaca, Szelistye,
alma kéne, hogysisne!
Szelíden szól Somkerék:
egyél somot, van elég.
Bélbor, Borszék borozgat,

Alsórákos orozgat.
Gyergyóbékás békát nevel:
megelégszünk mi ennyivel.
Rábólogat Magyarbodza:
sorsunkat az élet hozza.
Vitatkozik Kolozsorsa:
ki s ki milyen, olyan sorsa!
Nagy hangodat meg ne bánd,
így inti őt Mezőbánd.

Gyulakuta kutatás,
folyik a nagy kutatás,
bőven buggyan az ivóvíz,
csöbörrel jön Kászontíz.
Helyeselget Járavize:
mindenkinek jár a vize!

Újszentannán keresztelnek,
jövünk ága minden gyermek,
nyílik kapu, ugat kutya:
jön a rétyi retyerutya.
Zsibó, Darlac, Zsidve
vagyon erős hitbe;
Ugra, Zágon, Székelyderzs,
ajkukon kél nóta, vers,
fejceskéd a fénybe mártom,
szózatol Dicsőszentmárton.

Marosborgó, Bórgóprund,
a szalonnát meg ne und,
Oklánd, Vargyas, Muzsna, Torja,
legyen mindig malac-tarja,
Zsiberk, Kóhalom, Metesd,
a rokont hússal etesd,
el-elmereng ezen Hégen,
ha ma nincs is, így volt régen.

Alsóaklos, Szolcsva,
becsukhat a koresma,
kész az ebéd, hazavár,
Kudzsir, Porcsesd, Resinár
ebéd után lesz lepény,
Örvend Teke és Lupény.

Tele kamra, tele csűr,
elégedett is Nagycsűr,
Börvely, Kaplony, Szaniszló,
szava sosem panaszló,

lesz aratás, ha volt vetés,
bizakodik Lugos, Vetés,
kell, ha az ember családos,
hümmög Szalacs és Csanáros.

Fejéhez kap Apold, Berve,
jól meg vagyunk mi keverve!
Itt egy falu, ott egy vár
koronája Kolozsvár!
Miriszló és Petrilla
zeng mint a rigótrilla,
zendít altató zenét,
zümmög halkán Szunyogszék.

Kürpöd, Vurpód, Prázsmár, Lizza
lassan-lassan elalusza.
Kémer, Zilah, Sarmaság,
felrázva a szalmazsák.
Málnás, Havad, Torockó,
yackába tér a mackó.

Torda, Brassó, Szurduk, Nagylak
A Nap lassan haza ballag,
A sugara aranyküllő
Utána forog Esküllő.

Erdély fölött sötétedik,
a csillag is késlekedik,
gyúl ki csillag sötét egen;
fohászkodik Magyarigen.

Utánnomás a kolozsvári Szabadság 2003. február 15-i számából
Jó boroknak szép hazája, Erdély

Budapesten, a mezőgazdasági könyvhónap keretében, február 3-án került sor az Év Szerzője Díj átadására, amelyet Csávossy György vehetett át a Mezőgazda Kiadó által decemberben megjelentetett *Jó boroknak szép hazája, ERDÉLY* című bormonográfiájáért. Az ünnepség a Mezőgazdasági Múzeum konferenciatermében zajlott, több mint háromszázan vettek részt rajta. A kötetet, illetve a szerzőt dr. Aranyossy Árpád mutatta be, összeállításunkban ezt a szöveget olvashatják, majd rövid beszélgetést Csávossy Györggyel, aki hazajövetele után nyilatkozott a Szabadság olvasóinak. Az igényes kötet felelős kiadója dr. Lelkes Lajos, felelős szerkesztője dr. Aranyossy Árpád, az előszót pedig dr. Egyed Ákos írta.

Az esztendő - székely népmese

Hát, egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény asszony. Egy szép napon született neki egy kicsi fia. De már akkor ez a kicsi legényke olyan okos volt, hogy

ha éhes volt, evett, ha álmos volt, aludott, s ha fájt valamije, erősen rítt. Ezzel teltek az évek. Akkor azt mondja neki az édesanyja:

- Na fiam, eleget loptad a napot, eredj szolgálatot keresni. Úgysem értesz semmihez, belőled még minden lehet.

Azzal tett a tarisznyába hamuban sült pogácsát, meg egy üveg Plébános bort, s útjára bocsátotta. Nekibúsult erősen a kicsi legényke, mihez fogjon most már, hogy kitették a szülői házból. Mert mi is lehet belőle? Nem sok választása volt: az akadémiához túl fiatal, a mezőgazdasági tudományok doktorsága a kisujjában, mégiscsak az lesz a legjobb, ha marad a tanszékvezetőségénél.

Megyen hát a királyhoz, hogy egy élete, egy halála, de ő legszívesebben tanszékvezető lenne. Azt feleli erre a király:

- Beszélj hangosabban édes fiam, nem akarom érteni ezt a beszédet. -

- Mit lehet ezen nem érteni, mikor magyarul mondtam.

- No, ha így van, akkor három próbát kell annak kiállania, aki nálunk tanszékvezető akar lenni: először olyan sherry bort kell készíteni, mint a spanyolok. Másodszor tagság kell a román és a magyar írószövetségben. Harmadszor aranytollal kell könyvet írni. Az első próba beletelik kilenc évbe, a második hétbe, a harmadik háromba. Ha sikerül, tiéd az állás, ha nem, a fejedet vétetem.

- Ügyefogyott egy király lehet ez, gondolta a kicsi legényke -, ha minden ilyen sokáig tart nála! - Hangosan meg azt mondta: - Felséges királyom, meglesz az egész egy fél óra alatt, tessék csak rám bízni. Azzal egyet pislantott, hát, lássatok csudát, megvolt a bor! Kettőt pislantott, megvolt a tagság az írószövetségben. Hármát pislantott, s a kezében volt az aranytoll. Szalad a királyhoz, s mutatja.

- Emberül kiálltad a próbát - mondja a király -, de mert ilyen erőszakos voltál, s több rokonomnak is kellene az állás, még egyszer próbára teszek. Ha holnap reggelre nemesítesz néhány új szőlőfajtát, akkor lehetsz tanszékvezető.

A kicsi legényke gyorsabban nemesített, mint a gondolat, vagy mint a szél. Mire a király egyet pislantott volna, már ott is állt előtte az új fajtajelöltekkel. Belátta a király, hogy ismét lóvá tették.

- Most már nincs mit tenni, kinevezlek borászati tanszékvezetőnek a kolozsvári egyetem kertészeti karán.

Megint teltek-múltak az évek. A kicsi legényke is megkomolyodott, megemberesedett. El is határozta, hogy hazamegy Csombordra, a szülőfalujába, s beáll szőlőpásztornak. Hát, ahogy leszáll a távolsági buszról, az első dolog mindjárt szemben a kocsmajtó, amire a pillantása esik. Ilyet se láttam még - gondolja magában - lesz, ami lesz, bíz' én ide bemegyek. S azzal bé. Mindjárt a nyakába is estek a régi barátok, ismerősök. Mindenki mond valamit. Egyik nagyobbakat, mint a másik. Hát, amikor rákerül a sor, ő is elmondja, hogy itt s ott járt, ez s az lett belőle. Na, lett is erre nagy kacagás. Hiszen ezt akárki megcsinálta volna a falunkból, de tán még szomszéd falubéliek közül is. S kérdik tőle, mi járatban volna erre, ahol a Malév se jár.

- Én biza szőlőpásztornak akarok jelentkezni.

Hát, ha az előbb kinevették, most nevettek csak igazán! Majd kidőlt a drinkbár oldala. Mert, hogy egyik szavamat a másikba ne öltsem, így nevezik arrafelé az italboltot, még a rendesebb emberek is. Még hogy szőlőpásztor! Hát az nem lehet akárki! Tudomány is kell ahhoz, meg pszichológia, meg okosság. Hiszen az ügyes szőlőpásztor, ha gálickó kell, - szerez, ha kereplő kell a madarak ellen, szerez, ha só kell a puskába a tolvajok ellen, szerez. Általában megszerez mindent, amire csak szükség van.

Nem is lehet a faluban más szőlőpásztor, csak aki elnyeri az év szerzője címet. Hiába, a muszáj nagy úr. Így esett, hogy Csávossy György megkapta az év szerzője címet, mert olyan erősen szeretett volna szőlőpásztor lenni. Ha nem hiszitek, holnaptól legyen a ti vendégetek

az egész Mezőgazdasági könyvhónapon.

**

- Egy ilyen szellemes bemutató után nehéz bármit is kérdezni Csávossy Györgytől, de a mesebeli szőlőpásztornak, remélem, maradt valami mondanivalója a Szabadság olvasói számára is!

-Hát, először is nagyon örülök, hogy ezt a munkát befejezhettem, és letehetem a magyar szakkönyvkiadás, de inkább az olvasótábor asztalára. Egy olyan ágazatról van szó ugyanis, amely mindig élen járt Erdélyben, és amelyhez magasabb fokú tudásra volt szüksége még az őstermelőnek is. Talán büszkék lehetünk arra, hogy a magyar, ezen belül az erdélyi magyar ember nemcsak borivó, hanem bortermelő és borszakértő is egyben. Ha nehezen is, de mindig megművelte a szőlőt, és a világ egyik legszebb, legjobb italát állította elő. A könyvbemutatóra a Mezőgazdasági Múzeumban került sor, a könyvhónap keretén belül, az oktatásügyi, a földművelésügyi államtitkár, valamint több mint 300 kiváló szakember jelenlétében, erre büszke vagyok, hogy ennyien megtisztelték ezt a bemutatót. Mi, erdélyiek ezt azzal háláltuk meg, hogy nemcsak könyvet, hanem bort is bemutattunk, egy nyolc fajtából álló sorozatot, Csombord és Enyed legjobb borait, amelyek óriási sikert arattak. Bebizonyosodott, hogy az erdélyi borok zamatosabbak, kedvesebbek, illatosabbak a magyarországi boroknál. Minket a dombok, a napfény, a hosszú ősök előnyben részesítenek, a zamat- és illatanyagok nem égnek el. Az ibolyaillattól az akácvirágig, a rózsától a szárított kamilláig, a bodzaviráig, a szamóca, a málna, az eper, az alma zamatáig mind felfedezhető ezekben a borokban. Gyönyörű esztétikai értékek vannak a borban, ezt most meg tudtuk mutatni. Külön öröm számomra, hogy a saját fajtáim, a Herkules és a Nauszika pillanatok alatt elfogyott. Dr. Lelkes Lajos igazgatónak köszönhetem, hogy ez a könyv megjelent, nagyon sok utánajárással és óriási költségvetéssel.

- Számítottál-e erre a megtisztelő címre?

- Nem. Ha egy szakíró, az egész magyar nyelvterületen elnyeri az év szerzője címet, az valóban megtisztelő, én ennek nagyon örültem, és nagyon meghatótt. Végző soron visszaigazolást kaptam azért a sok munkáért, amelyet belefektettem ennek a könyvnek a megírásába.

Köllő Katalin

Öreg örmény nem vén örmény...

avagy egy kecskeméti rókavadászat hiteles története

Már zsenge gyermekkoromban gyanús volt nekem VALAMI. Anyai nagyapám, *Jakabffy Lajos* szegedi házában már feltűnő érdeklődést tanúsítottam egykori hősi eposzok, vitézi tettek, Erdély és a lovak iránt. Persze mindez a magyarságtudatomat is tükrözhetette volna, de valami TÖBBLET is érződött a génjeimben. Aztán nagy empátiával hallgattam nagymama megemlékezéseit az egykori Marosvásárhely daliás bonvivánjáról, imádott fiáról, aki szívet lelkesítően dalolta, hogy: „Elveszett a huszárcsákóm, átmegegyek a Királyhágón,..”

Nagybátyám *Jakabffy Dezső* aztán a frontra ment az Első Világháborúban és ott elvesztette az énekhangját, viszont arany vitézségi érdemérmét szerzett. A két háború közt rendezőként dolgozott a magyar színházi életben. Amint lehetett, visszament Erdélybe és színigazgató lett Szatmárnémetiben, majd Sepsiszentgyörgyön. Ám addigra már én is megtudtam, hála nagyapám buzgó kutatásainak, hogy az a bizonyos többlet vérmérséklet, ami ereimben buzog, az bizony ÖRMÉNY vér. Alig több, mint ötszáz esztendeje a *Jakabffy* család székelyföldi ősei örmények voltak. Innen hát bennem az ERDÉLY iránti nosztalgia, ahol pedig soha nem voltam.

Volt viszont Erdélyben, sőt, komoly erdélyi gyökerekkel rendelkezett gróf *Teleki Pál* szeretett

főcserkészünk, hazánk akkori miniszterelnöke, aki mondta, hogy az erdélyi magyarörmények - véleménye szerint - MAGYARABB MAGYAROK, mint a magyarok.

Hát a lovak? Ha a magyarra azt mondjuk, hogy lovas nép, hát akkor az a nép, amelyik végiglovagolta a fél Ázsiát, amíg a Kárpátok övezte hazában végre nálunk testvéri menedéket kapott, ugyancsak szilaj lovas nép lehetett!

Mindenesetre én még járni alig tudtam, de ha lovat láttam, rohantam hozzá és kapaszkodtam rá. Persze, hogy a hadseregben is lovas tüzér lettem. Akkor találkoztam TOMPÁVAL. Tompát szolgálati lóként osztották be hozzám. Angol telivér volt, Örkényben végzett lovas iskolát, nem tudom, volt-e benne örmény vérvonal, de olyan büszke és rátarti volt, mint Arménia hercege! - nem túrt meg maga előtt lovat! Ami persze nem előny egy fiatal, beosztott tiszt számára, hiszen az ember mégse parancsnokként kezdi katonai pályafutását, és meg kell tanulnia lovasnak, lónak, hogy beosztásban más lovasok és lovak mennek előtte.

Tompa nem tanulta meg! Sötétpej szőrét habosra ugrálta minden kivonuláson, és a célba érve úgy néztünk ki mindketten, mint aki tejszínben fürdött.

Így aztán ünnepi esemény volt Tompa számára, amikor kiderült, hogy a kecskeméti tüzérosztálynak, ahol mindketten megkezdtük katonai karrierünket, falkája is van és Szent Hubertusz napján évente megrendezi a HALLALIT, vagyis a rókavadászatot. Róka persze mutatóban sem volt Kecskemét környékén, ezért egy altiszt hajnalban rókaszaggal lovagolta végig az előző napon épített erdei akadálypályát, - vizesárok, fatuskók, emelkedő, lejtő stb. - majd egy két kilométeres nyílt pálya következett, amelyen teljes „rajta-rajtában" vágtaztak a lovasok a célig, ahol pezsgő és finom falatok vártak ránk. Reggel ráengedték a kopókat a rókaszagra, mi lovasok pedig a falka után eredtünk. Piros frakkunk ugyan nem volt, mint az angol rókavadászoknak, de zsávolyban, fehér parfosz nyakkendőben és fekete tisztis csákóban így is nagyon FESSEN mutattunk.

Tompa legnagyobb öröme elindult hát a hallali.

Persze ő nem tudhatta azt, amit a vadászlovaglás előtt parancsnokaink közöltek velünk, hogy a verseny első befutója díszvendégünk, a gyalogezred parancsnokának a felesége kell legyen, - így kívánja ezt a tüzérudvariasság!

Tompa boldogan vette az erdei akadályokat, nagy ívben ugrottuk át a legmagasabb tuskókat és elsőként kiérve a sík mezőre, több lóhosszal előztük a mezőnyt. Egy vágtazó telivért erővel visszatartani emberi erő nem képes, ilyenkor kis köröket kell lovagolni, hogy veszítsünk a sebességből. Lovagoltam én buzdón a kis köröket, hol jobb, hol bal kézre és meséltem Tompának a tüzérudvariasságról, de hiába! Végre kedvére vágathatott! Pillanatok alatt behozta a kis körök okozta késést és újra meg újra fölényesen vezettük a mezőnyt! Nem ragozom tovább a témát. Az eredmény nem volt kétséges.

„A Kecskeméti 13. Fogatolt Tábori Tüzérosztály 1943-as Szt. Hubertusz napján rendezett hallaliján a tüzérosztály egész tisztikara vett részt. Díszvendég Grassy József vezérőrnagy úr felesége volt. A vadászlovaglást mindenki meglepetésére Bende Miklós hadnagy úr nyerte Tompa nevű - 11 éves, sötét pej, angol telivér – lovával.”

A ló vérvonalában nem tisztázott eredetű, - talán örmény beütés - található, a lovaséban jól kimutatható örmény gének.

A hadnagy úr nem kapott ezért a trófeaért osztályparancsnoki dicséretet. Tompa viszont elégedett és boldog volt. Ő képtelen volt bundázni. De elégedett volt lovasa is. Nem tudta megfosztani kedves háttaslovát ettől a győzelemtől... Vagy ANNYIRA talán nem is akarta?

Az őrjöngve rohanó ló megállításának van egy nagyon drasztikus módja. Ha a lovas az addig teljes erővel húzott szíjat hirtelen elengedi, a ló szabályszerűen pofára esik. Persze ilyenkor repül a lovas is, de ő felkészül a bukásra, a ló viszont nem, és súlyosan sérülhet.

Lovat szerető lovas nem él ezzel soha. Azért később, PEDAGÓGIAI munkásságom során néha eszembe jutott ez a „pofára ejtő” módszer!

A magyarországi hadműveleteket mindenesetre lóháton harcoltam végig... Aztán hosszabb kényszerszünet következett, mígnem színművészeti főiskolás koromban kerültem újra lóra. A Sors különös fintora révén ezúttal janicsár agaként száguldoztam a GÁBOR DIÁK című filmben, Greguss és Bárdy után én vagyok a harmadik. Török vezér, aki a Krencsey szerelméért vérpadra készülő Zente Ferit kitartóan üldözi a gödi tájakon. Bocsássatok meg örmény ősök, de ezúttal bizony török zászlók alatt lovagoltam!

Ezek után igazán érthető, hogy a múlt évben szívesen vállaltam a székely gyökerű örmény kisebbség KÉPVISELŐI mandátumát. Aztán észre se vettem, és lettem minden magyarországi örmény elektorok doyenje: mint korelnök nyitottam meg mind a fővárosi, mind az országos önkormányzati elektori gyűlést. Ráadásul úgy tűnik, ez „életfogytiglan tartó stallung.” Hiszen, ha ma én vagyok a legidősebb, akkor valószínűleg 4, vagy 8 év múlva is én leszek! - Nem valószínű, hogy a „trónomra” törne valaki. - Ha mégis? - Akkor majd újra lóra pattanok, hiszen „magasabb lovon ülve, nagyobb az ember.” (?)
Budapest, 2003. február havában

Bende Miklós

Örmény gyökerű országgyűlési követek és képviselők

Folytatjuk témák szerint csoportosítva a rendelkezésünkre álló adatoknak közzétételét:

Hervay István János Károly Kálmán, *lögérpátonyai* - *Battonya, 1861. jan. 14. - + 1938. aug. 14. Makó, - lögérpátonyai Hervay Kálmán Károly János és gyergyószentmiklósi Kövér Paulina Mária Emma =1893. nov. 6. Bánffy Gizella - Csanád vármegye alispánja, felsőházi tag 1927-1940 +. *Gudenus 247. o*

Issekutz Győző, *erzsébetvárosi* *Erzsébetváros, 1855. augusztus 13. +1917. október 4. Erzsébetváros, - erzsébetvárosi Issekutz Antal és Medgyesi Rebeka fia. =ebesfalvi Zakariás Irma. - Országgyűlési képviselő 1892/97; 1901-1918 +, dr. jur. köz- és váltóügyvéd. *Gudenus 176. o.*

Issekutz Marcell Mihály György *Magyar-Pécska, 1859. aug. 5. + 1916. szept. 11. Magyar-Pécska, - Issekutz István Károly és Báthori Róza. =Magyarpécska, 1891. szept. 5. Köpf Mária. - Országgyűlési képviselő 1897-1901, dr. jur. ügyvéd. *Gudenus 171. o.*

Ivány Béla, *ivádi* - *Fólya, 1873. nov. 14. - + 1962. márc. 19. Budapest, ivádi Ivány Béla és erzsébetvárosi Csiky Jozefa fia. =Budapest, 1898. jan. 15. nagyjeszeni báró Jeszenszky Anna. - Országgyűlési képviselő 1922-1944; m. kir. földművelésügyi miniszter (1931. aug. 24. -1932. febr. 4.), cs. és kir. kamarás, m. kir. titk. tanácsos. *Gudenus 78. o.*

Jakabb Bogdán - *Nagyvárad, 1809. - + 1887. nov. 22. Kolozsvár - a pesti kir. táblánál hites jegyző, Szamosújvár polgármestere, az új Szörény vm. első főispánja, országgyűlési követ erd. 1841;1846; magy. 1878-1881. *Szongott III. 137. Hovhanesián.*

Jakabffy Elemér - *Lugos, 1881. máj. 17. - + 1963. máj. 19. Szatmárnémeti, - Jakabffy Imre és Zsidák Ilona fia, - kisebbségi politikus, országgyűlési képviselő 1910-18. *Hovhanesián, Örménymagyarok, akik hatottak, alkottak, gyarapítottak... IV., Jubileumi konferencia kötete* (Erdélyi Örmény Múzeum 2002.)

Jakabffy Ferenc -1848-ban született Budapesten; Jakabffy Imre belügyi államtitkárnak bátyja. A műegyetemet Budán 1871-ben végezte. Okleveles építész. Országgyűlési képviselő 1910-18. O-A 1910.

Jakabffy Gyula - 1878-ban született Sofronyán. Római katolikus, nős, földbirtokos, volt

főispán. A forradalom kitörésekor főispáni állásáról lemondott és visszavonult dombegyházi birtokára gazdálkodni. Országgyűlési képviselő 1935-44. O-A 1940.

Jakabffy Imre, *zaguzseni* 1850. december 5. Pest - + 1930, jan. 15. Budapest. (Jakabffy Imre és Glosi Paulina fia = Zsidák Ilona). 1867-ben Krassó-Szörény vármegye főispánja és a volt 13. és 14. számú határőr-ezredekől alakított vagyonszétosztások kormánybiztosa, 1898-ban a magyar kir. belügyminisztérium államtitkára lett, belső titkos tanácsos. Országgyűlési képviselő 1901-18. O-A 1910. *Örménymagyarok, akik hatottak, alkottak, gyarapítottak... IV., Jubileumi konferencia kötete* (Erdélyi Örmény Múzeum 2002.)

Jakabffy István - Született 1847. október havában Budapesten. Tanulmányait a bécsi Teréziánumban, továbbá Esztergomban és Pozsonyban végezte, mire nagyobb utat tett külföldön. Vízügyi bizottság tagja. Országgyűlési képviselő 1884-92; 1901-05. O-A 1901

Jakabffy Miklós - *Szamosújvár, 1776. aug. 22. - + ?, =Groszkopf Elíz
ponori Thewrewk József: Magyarok születésnapjai. Pozsony, 1846.

Kabdebo Gergely - Született Újaradon 1852. március 9-én. Középiskoláit Temesváron, a jogot pedig Kecskeméten végezte. 1875-ben Temes megye szolgálatába állott és 31 éven át szolgálta vármegyéjét, mint aljegyző, főszolgabíró, főjegyző és végül több éven át, mint alispán. Országgyűlési képviselő 1905-11. O-A 1906.

Karácson Lajos, *ivándai*- *Arad, Arad megye, 1853. október 21. + Budapest, 1932. november 3. Ivándai Karácson Antal és beodrai Karácsonyi Rebeka fia. Államtitkár, országgyűlési képviselő. *Gudenus 215. o.*

Karácsonyi Alfréd Aladár, *beodrai és karácsonyfalvai gróf* - *Buda-Pest, 1859. február 28. - + ?- beodrai és karácsonyfalvai gróf Karácsonyi Guidó József, valamint puchói és csókai Marczibányi Anna Mária fia. = Nagyvárad, 1883. márc. 15. pazonyi Elek Margit. Cs. és kir. kamarás. Országgyűlési képviselő 1884-87, főrend 1892-1906. *Gudenus 203. o.*

Karácsonyi Guidó, *beodrai és karácsonyfalvai gróf* - *Buda-Pest, 1817. augusztus 7. - + 1885. szeptember 15. Buziás. - beodrai és karácsonyfalvai Karácsonyi Lajos és gróf Starhemberg Mária Lujza fia. - Cs. és kir. kamarás, val. belső titkos tanácsos, főrendiházi tag, a vaskorona-rend stb. nagykeresztese. 1858. osztrák, 1874. magyar grófságra emeltetett. Országgyűlési képviselő 1866. *Gudenus 203. o.*

Karácsonyi Jenő Guidó Vilmos, *beodrai és karácsonyfalvai gróf* - *Beodra, 1861. augusztus 5. - + 1933. október 21. Budapest, - gróf Karácsonyi Guidó József, valamint puchói és csókai Marczibányi Anna Mária fia. = Bettér, 1886. júl. 15. csikszentkirályi és kraszna-horkai gróf Andrassy Karolina. Országgyűlési képviselő 1897-1918. *Gudenus 204. o.*

Karácsonyi Kamillo, *beodrai és karácsonyfalvai gróf* - *Beodra, 1863. jan. 31. - + 1908. febr. 12. Budapest. - beodrai és karácsonyfalvai gróf Karácsonyi Guidó valamint puchói és csókai Marczibányi Anna Mária fia. - Főrendi ház tagja 1897-1906. *Gudenus 204. o.*

Karácsonyi László, *beodrai* - *Temesvár, 1806. április 19. - + 1869. július 24. Beodra - Karácsonyi Bogdán és Ziehrer Jakobina fia. - Torontál vm. főispánja. Országgyűlési követ 1843-44. *Gudenus 205. o.*

Karácsonyi Lázár, *beodrai* - *? 1827. - Karácsonyi Deodat és Lázár Mária fia. -Torontál vm. alispánja. *Gudenus 205. o.*

Keglevich Oszkár, *buzini gróf**1839. jún. 25. - + 1918 Innsbruck. - buzini gróf Keglevich Sámuel (buzini gróf Keglevich Tamás és beodrai Karácsonyi Mária Magdolna fia), valamint báró Collenbach Emília fia. A főrendiház tagja 1897-1906, a Horvát Országgyűlés tagja. *Gudenus 207. o.*

Korbuly Bogdán (Adeodat) - *Szamosújvár, 1803. Január. 9. - + 1870. ápr. 8. Nagy-Enyed. orvosdoktor, szamosújvári származású; a pesti egyetemen tanult, hol 1840-ben lett orvosdoktorrá; később Alsó-Fehérmegye főorvosa volt. (1849. ápr. 24. a nagybányai tábori

kórházhoz főorvosnak neveztetett ki). Országgyűlési képviselő 1848-49. *Szinnyei József*:
Magyar írók élete és munkái

(Folytatjuk)

A továbbiakban is kérünk mindenkit, aki tud olyan, említésre valóban méltó emberről, aki örmény gyökerekkel rendelkezik, vagy a közöltekkel kapcsolatban van pontosítása, kiegészítése, az adatokat juttassa el a Szerkesztőségbe! Lehetőleg kérjük: az adott személy nevét, születési adatait, milyen örmény családdal van rokonságban, iskolai végzettségét, szakmai életútjának rövid leírását.

Kérjük, jelezze az adatok forrását, esetleg azt, hogy az adatok a birtokában vannak. Kérjük, adja meg nevét, címét, vagy elérhetőségét, hogy szükség esetén felvehessük Önnel a kapcsolatot, az adatok pontosítása, kiegészítése érdekében, vagy a birtokában lévő dokumentumokat lemásolhassuk, az utókornak való megőrzés érdekében.

Egy idézet márciusra

A termékenység helye és ideje, tapasztalata és reménye a tavasz kezdetének mitologikus pillanata: a vízfakadástól és hóolvadástól televénnyé váló föld a benne szunnyadó élet ébresztője.

Alexa Károly

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület folytatja az adományok gyűjtését az erdélyi magyarörmény közösségek részére. Megköszönjük az eddig hozzánk eljuttatott adományokat, továbbítjuk azokat. Pénzbeli adományokat az egyesület bankszámlájára is be lehet fizetni.

Bankszámlaszám: Budapest Bank Rt. Királyhágó fiók: 10100792-72594972-00000007

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület székhelye: 1015 Budapest, Donáti utca 7/a.

Postacíme: 1251 Budapest, Pf. 70. **Telefon:** 201-1011, **fax/tel.:** 201-2401

Elnök: dr. Issekutz Sarolta, fogadóidő minden szerdán 16-18 óra között.

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK - füzetek

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület havonta megjelenő kiadványa

A kiadványt támogatta

a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Nemzeti Kulturális Alapprogram

Nyilvántartási szám: 2.2.4/78/2002.

Felelős kiadó: dr. Issekutz Sarolta

Szerkesztő: Dávid Csaba, Munkatársak: Dr. Sasvári László, Szongoth Gábor, Bálintné Kovács Júlia

Szerkesztőség: 1251 Budapest, Pf. 70. Tel.: (1) 201-1011, Fax: (1) 201-2401

Nyomdai munkák: Timp® Kft.